

Για τα 30 έτη Πατριαρχίας του Οικουμενικού Πατριάρχη

[Οικουμενικό Πατριαρχείο](#) / [Αρχιεπισκοπή Κρήτης](#)

Για τα 30 χρόνια Πατριαρχίας του Παναγιωτάτου Οικουμενικού Πατριάρχη τελέσθηκε τρισαρχιερατική Θεία Λειτουργία στον Ιερό Μητροπολιτικό Ναό Αγίου Μηνά Ηρακλείου, παρουσία πολιτικών και στρατιωτικών αρχών του τόπου.

Ομιλία αφιερωμένη στα 30 χρόνια πατριαρχίας πραγματοποιήθηκε από τον Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Κισσάμου και Σελίνου κ. Αμφιλόχιο.

Δελτίο Τύπου από την Εκκλησία της Κρήτης

Την Κυριακήν 5η Δεκεμβρίου 2021 κατά την τρισαρχιερατικήν Θείαν Λειτουργίαν εις τον Ιερόν Μητροπολιτικόν Ναόν Αγίου Μηνά Ηρακλείου, λειτούργησαν οι **Σεβ. Μητροπολίτες Κισάμου και Σελίνου κ. Αμφιλόχιος, Πέτρας και Χερρονήσου κ. Γεράσιμος και Ιεραπύτνης και Σητείας κ. Κύριλλος. Συμπροσευχόμενοι παρέστησαν οι Σεβ. Μητροπολίτες Αρκαλοχωρίου, Καστελλίου και Βιάννου κ. Ανδρέας, Ρεθύμνης και Αυλοποτάμου κ. Ευγένιος, Κυδωνίας και Αποκορώνου κ. Δαμασκηνός και ο Θεοφιλ.**

Επίσκοπος Κνωσού κ. Πρόδρομος.

Από μέρους των Αρχών παρέστησαν ο Εξοχώτ. κ. Ελευθέριος Αυγενάκης, Υφυπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού, οι πολιτικές και στρατιωτικές αρχές του τόπου, ο Νομικός Σύμβουλος της Εκκλησίας Κρήτης εντιμολ. κ. Δημήτριος Μηλαθιανάκης, Άρχων Πρωτέκδικος της Αγίας του Χριστού Μεγάλης Εκκλησίας και ο εντιμολ. κ. Κωνσταντίνος Ζορμπάς, Άρχων Ιερομνήμων του Οικουμενικού Πατριαρχείου, πολλοί εκπρόσωποι Φορέων και Αρχών, μέλη του Ιερού Κλήρου, των Μοναστικών Αδελφοτήτων και πλήθος λαού.

Στην ομιλία του στην Συνοδική Θεία Λειτουργία της Ί.Ε.Σ.Ε.Κ. επ' ευκαιρία των επετειακών εορτασμών 30 ετών ευκλεούς Πατριαρχίας της Α.Θ. Παναγιόττος (Ί. Μητροπολιτικός Ναός Αγ. Μηνᾶ, 5-12-2021) ο Σεβ. Μητροπολίτης Κισάμου και Σελίνου κ. Αμφιλόχιος υπενθύμισε τη μαντινάδα που είχε πει ο Οικουμενικός Πατριάρχης στους Κρητικούς στην πρώτη του επίσκεψη στο νησί:

**«Μη φοβηθῆτε ὅτι ποτέ θ' ἀφήσω τήν καρδιά μου
νά παύσῃ να κτυπᾷ γιά σᾶς ἂν εἴσθε καί μακριά μου».**

«Μέ τό καταστάλαγμα τῆς σοφίας τῶν γερόντων τῆς Κρήτης, οἱ ὅποιοι γνωρίζουν τά μεγάλα τῆς ζωῆς, τήν χαρά καί την λύπη, νά τά μεταμορφώνουν σέ μαντινάδα καί ριζίτικο, δημιουργώντας ἕνα ἀπαράμιλλο πολιτισμό πού χάνεται στά βάθη τῶν αἰώνων· μέ αὐτή λοιπόν τήν σοφή μαντινάδα πού καταγράφηκε στήν ἱστορία, χαιρέτισε καί

εὐλόγησε ὁ Προκαθήμενος τῶν Ὁρθοδόξων, ἡ Σεπτὴ τοῦ Γένους Κορυφή, ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικός μας Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, τόν ἱερό Κλῆρο, τούς ἄρχοντες καί τόν περήφανο λαό τῆς Κρήτης, κατὰ τήν πρώτη ἐπίσκεψή Του εἰς τήν Μεγαλόνησο, τόν Νοέμβριο τοῦ 1992, ἐδῶ στό Μεγάλο Κάστρο καί τόν φημισμένο Χάνδακα. Τόν προϋπάντησαν οἱ τά πρῶτα φέροντες: ἐκ μέρους τῆς Ἐκκλησίας ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Κρήτης κ.Τιμόθεος καί ἐκ μέρους τῆς Πολιτείας ὁ ἐξοχώτατος Πρωθυπουργός τῆς Ἑλλάδος κ.Κωνσταντῖνος Μητσοτάκης, «γόνος τῆς Λεβεντογέννας Νήσου», ὅπως τόν ὀνόμασε ὁ Παναγιώτατος.

Σεβασμιώτατοι καί τιμιώτατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς, συλλειτουργοί καί συνευχόμενοι, Θεοφιλέστατε,

Εὐλαβέστατοι κληρικοί, Ὅσιώτατοι μοναχοί καί μοναχές

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ, Ἐντιμολογιώτατοι, καί ἐντιμότατοι ἄρχοντες, ἐνδοξότατοι ἐκπρόσωποι τῆς Στρατιωτικῆς ἡγεσίας καί τῆς Ἀστυνομίας, ἄρχοντες ὀφικίαλοι ταῆς Α.τ.Χ.Μ.Ε.

Ἐλλογιμώτατοι ἐκπρόσωποι τῆς λογιосύνης καί τῶν Γραμμάτων, ἀγαπημένοι μου ἀδελφοί καί ἀδελφές, 30 χρόνια ἔχουν παρέλθει ἀπό τήν εὐλογημένη ἐκείνη ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς διὰ τὴν Μητέρα Ἐκκλησία, σύμπασα τήν Ὁρθοδοξία καί τήν οἰκουμένη ὀλάκερη· 30 χρόνια ἀπό τήν πανηγυρική ἐκλογή τοῦ ἀπὸ Φιλαδελφείας καί εἶτα Χαλκηδόνος, Βαρθολομαίου Ἀρχοντῶνη, Βαρθολομαίου τοῦ Α΄ τοῦ Ἰμβρίου, ὡς τοῦ 270ου Ἐπισκόπου τῆς Βασιλίδος τῶν Πόλεων, ὡς τοῦ Πατριάρχου τοῦ Γένους καί τῶν καρδιῶν μας, καθὼς ὁ Πατριάρχης τῆς Πόλεως αὐτῆς, εἶναι ἡ ψυχὴ τῆς Ῥωμιοσύνης.

Μέ βαθειά εὐγνωμοσύνη εἰς το Σεπτό Πρόσωπο Του, ἰδιαίτερη χαρά καί συγκίνηση και, κατόπιν ὁμοφώνου ἀποφάσεως τῆς Ἱ.Ε.Σ.Ε.Κ., τελοῦμε σήμερα, μετά τῶν ἐκλεκτῶν Ἀδελφῶν συνεπισκόπων, συλλειτουργῶν καί συνευχομένων, Συνοδική Θεία Λειτουργία, ἀφιερωμένη ὡς ἡμέρα προσευχῆς καί δοξολογίας πρὸς τόν πανάγαθο Θεό, καθώς μᾶς ἀξιώνει τό ἔτος αὐτό νά ἐορτάζωμε τήν συμπλήρωση τριάντα ἐτῶν ἐκλεοῦς, καλλικάρπου, φωτεινῆς καί πολυδένδρου Πατριαρχίας, τοῦ Προκαθημένου τῶν ἀνά τήν οἰκουμένη Ὁρθοδόξων.

Δοξολογία ἀναπέμπουμε εἰς τόν Ἅγιο Τριαδικό Θεό διότι ἡ Πατριαρχία Του ἀποτελεῖ τή μακροβιώτερη παρουσία τοῦ ἰδίου Προκαθημένου στήν ἱστορική Καθέδρα τῆς Πρωτόθρονης καί Πρωτεύουσας Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως, διαγράφοντας λαμπρή πορεία.

Ἡ Ἱερά Ἐπαρχιακή Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, θέλοντας νά τιμήσει μέ τόν δικό Της τρόπο τήν ἐπέτειο αὐτή, τῆς συμπληρώσεως 30 ἐτῶν ἀπό τήν ἄνοδο τοῦ Πατριάρχου Βαρθολομαίου στό εὐθραυστο πηδάλιο τῆς Οἰκουμενικῆς εὐθύνης τῶν Ὁρθοδόξων, πραγματοποίησε καί πραγματοποιεῖ σειρά πνευματικῶν ἐκδηλώσεων μέ κορυφαία τή σημερινή λατρευτική σύναξη εἰς τόν ἱστορικό καί μεγαλοπρεπή Ἱερό Μητροπολιτικό Ναό τοῦ ἁγ. Μεγαλομάρτυρος Μηνᾶ, στήν ἔδρα τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, τό Ἡράκλειο. «Εἶναι γνωστό ὅτι ἡ Ἐκκλησία Κρήτης, πιστή καί ἀφοσιωμένη θυγατέρα εἰς τόν Χάρτη τῶν Ἐπαρχιῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, τυγχάνει ἡμιαυτόνομη Ἐκκλησία καί ἔχει τήν κανονική ἐξάρτηση καί πνευματική ἀναφορά Της στό Ἱερώτατο Κέντρο τῆς Ὁρθοδοξίας. Τό γεγονός αὐτό ἀποτελεῖ εὐφρόσυνη, καύχηση καί ξεχωριστή τιμή στήν Ἐκκλησία τῆς Μεγαλονήσου, ἡ ὁποία παρά τίς δύσκολες ἱστορικές συγκυρίες τίς ὁποῖες ἐβίωσε ἀνά τούς αἰῶνες, ἐξ αἰτίας ἰδίως τῶν πολλαπλῶν καί συνεχῶν κατακτήσεών της ἀπό ξένους εἰσβολεῖς, οὐδέποτε ἀπescίρτησε ἀπό τήν Μητέρα, Ἀγία τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία, ἀλλά καί οὐδέποτε ἀπέβαλε τίς ξεχωριστές εὐεργεσίες μέ τίς ὁποῖες Ἐκείνη τήν ἐπροίκισε, ἀπό ἀγαθή φιλοτιμία Της».

Ἀποτελεῖ τιμή γιά τούς Κρήτες, τό γεγονός ὅτι ὅταν, κατά τίς τελευταῖες δεκαετίες τοῦ 19ου αἰῶνος, ὕστερα ἀπό μακροχρόνιους ἀγῶνες ἀπέκτησε τήν ἐλευθερία της ἀπό τόν ξενικό ζυγό μέ τήν δημιουργία τῆς Κρητικῆς Πολιτείας, καί ἀργότερα (1913) ἐπῆλθε ἡ πολυπόθητη πολιτική Ἑνωση μέ τήν μητέρα Πατρίδα, ἡ θρησκευτική καί ἐκκλησιαστική συνείδηση τοῦ Κρητικοῦ λαοῦ παρέμεινε σθεναρά συνδεδεμένη μετά τή φίλτατη Μητέρα, τό Πατριαρχεῖο Κωνσταντινουπόλεως καί τόν Πατριάρχη τοῦ Γένους. «Κατά τά τελευταῖα μάλιστα ἔτη οἱ σχέσεις μεταξύ Κρήτης καί Κωνσταντινουπόλεως ἔχουν ἀναπτυχθεῖ ἀκόμη περισσότερο, καί οἱ δεσμοί ἔχουν σφυρηλατηθεῖ ἀκόμη πῶς δυνατά, ὥστε νά λέγεται ἀπό τά χεῖλη τοῦ καταξιωμένου διεθνῶς Προκαθημένου τοῦ μαρτυρικοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου κ.κ.Βαρθολομαίου, ὅτι ἡ Κρήτη: 'εἶναι ἓνα πολύτιμο διαμάντι στήν κορώνη τῆς Μητρός Ἐκκλησίας, ἡ

ναυαρχίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ μας Πατριαρχείου μέσα στή Μεσόγειο' , γι' αὐτό καί
'οἱ δεσμοί μεταξύ τῆς Κρήτης καί τοῦ Φαναρίου εἶναι ἱεροί, εἶναι ὑπεραιωνόβιοι
καί ἀκατάλυτοι' .

Ὁ Προκαθήμενος τῶν Ὁρθοδόξων, προσωπικότητα προικισμένη, πολυτάλαντη, με σπάνια χαρίσματα, με εφόδια τὰ «γεγυμνασμένα αισθητήρια», τήν ἄριστη θεολογική κατάρτιση, τήν εὐρημάθεια καί τήν πολυμάθεια, γνωρίζει νά πρωτοπορεῖ, νά καινοτομεῖ, νά διακρίνει τό οὐσιῶδες ἀπό τό ἐπουσιῶδες, ἀκολουθώντας ἀπαρεγκλίτως τήν σοφία τῶν Πατέρων. Εἰς τό θεόσοφο Πρόσωπο τοῦ παγκοσμίως καταξιωμένου Οἰακοστρόφου τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας ἡ σύμπασα Ὁρθοδοξία ἀναγνωρίζει τον πατέρα τῶν Ὁρθοδόξων, τόν πιστό θεράποντα τοῦ Κυρίου, τόν στύλο καί ἐδραῖωμα τῆς Ἐκκλησίας, τόν ἐφάμιλλο τῶν μεγίστων προκατόχων τοῦ Θρόνου Του, τον Ποιμένα **ὁ Ὅποιος ἐργάζεται μέ τόν «νοῦν» τῶν Πατέρων καί τήν ἀγωνία μεταγγίσεως τῆς σκέψεων των στον σύγχρονο ἄνθρωπο. Πανθομολογούμενο ὑπό πάντων τό γεγονός ὅτι οἱ ἄντοχές Του εἶναι θεόσδοτες· τὰ ὁράματά του μεγαλόπνοα· ἡ μνήμη Του παροιμιώδης· τὰ ἔργα Του γεμάτα ἀπό ζωή· ὁ ζῆλος Του ἀκάματος· ἡ ἀγάπη Του ἀπλώνεται καί ἀγκαλιάζει κάθε ἄνθρωπο· ἡ εὐαισθησία του γιά τό περιβάλλον καί τὰ δημιουργήματα τοῦ Θεοῦ πρωτοπόρος· ἡ εὐστροφή ἀνταπόκρισή Του μέ ἐπιτυχία σέ κάθε κάλεσμα τῶν καιρῶν, ἡ στιβαρά παρουσία Του καί ὁ πυρίπνοος λόγος Του σέ ἐπίσημα διεθνῇ Φόρα Κοινοβουλίων καί Ὄργανισμῶν, ἀλλά καί ἡ πρόδηλη χαρά καί ὁ συγκαταβατικός λόγος Του κατά τήν συναναστροφή Του μέ τούς ἀπλούς ἀνθρώπους, ἡ συμπάθεια καί ἡ ἀλληλεγγύη Του στή θλίψη τῶν πονεμένων καί τῶν ἐμπερίστατων ἀδελφῶν, ὁ ἀγῶνας Του γιά τήν προάσπιση τῶν δικαίων καί προνομίων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Θρόνου, πού ἔχουν παγιωθεῖ μέ ἀποφάσεις Οἰκουμενικῶν Συνόδων ἀλλά καί Αὐτοκρατορικῶν χρυσοβούλων, ὥστε νά μείνουν ἀπαρασάλευτα, σέ συνδυασμό μέ τήν ἀνύστακτη μέριμνά Του γιά τήν εὐστάθεια καί τήν ἐνότητα τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν.**

Αυτά καί ακόμη περισσότερα, έχουν καταξιώσει τόν Πατριάρχη τοῦ Γένους ὡς ἄνθρωπο μοναδικό καί μᾶλλον ἀνεπανάληπτο, ὁ Ὅποῖος λαμπρύνει καί προβάλλει τόν θεόσδοτο θεσμό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τό ἔπακρον. «Ὁ δοξασμένος, πιστός καί πατροπαράδοτος Κρητικός λαός μπορεῖ νά μαρτυρήσει τήν ἀλήθεια τῶν προαναφερθέντων, καθώς πολλές φορές ἔχει γευθεῖ τήν κοινωνία μετά τοῦ θεοπροβλήτου καί ἐξόχως χαρισματικοῦ προσώπου τοῦ Ἡγουμένου τῆς Ὁρθοδοξίας, μέσα ἀπό τίς πολυπληθεῖς ἐπισκέψεις Του σέ ὅλες τίς Ἐκκλησιαστικές Ἐπαρχίες τῆς Νήσου, μέ ἀφορμή σπουδαῖα γεγονότα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας τοῦ τόπου μας, ἐπισκέψεις πού ἔδωσαν σέ ὅλους μας τήν εὐκαιρία νά ἀποτιμήσουμε τόν ὄντως ἀνεκτίμητο θησαυρό, πού ὁ Θεός περιφρουρεῖ καί διαφυλάττει, γιά νά λάμπει ὡς ἄλλος ἥλιος καί νά πηδαλιουχεῖ τή δεσποτεία Του» , ὡς σημειώνεται σέ πρόσφατη Συνοδική Ἐγκύκλιο τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης.

Ἀποτιμώντας τίς ἐπισκέψεις Του αὐτές στή Μεγαλόνησο γίνεται εὐκόλα ἀντιληπτή ἡ σημασία πού δίδει ὁ ἴδιος στήν ἀξία τοῦ προσώπου, θείου καί ἀνθρωπίνου. Καί αὐτό, ταπεινά φρονοῦμε, ἀποτελεῖ τόν κυριώτερο ἄξονα ὅχι μόνον τῆς θεολογικῆς σκέψεώς Του, ἀλλά καί τῆς ἐν Χριστῷ πορείας τῆς ὅλης Πατριαρχίας Του. Ἡ ἀξία τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καί ἡ καταξίωσή του ὡς θεοῦ κατὰ χάριν, ὡς ἁγίου. Μίας Πατριαρχικῆς πορείας «μαρτυρίου συνειδήσεως» καί μαρτυρίας στόν ἄνθρωπο καί τόν κόσμο, τῆς σταυροαναστάσιμης παρουσίας τοῦ Κυρίου.

Μέ κάθε εὐκαιρία ὁ Πατριάρχης μας ἐκφράζεται ἀνάλογα, ἐκδηλώνοντας τά συναισθήματά Του καί ὑπογραμμίζοντας τή χαρά καί τό οὐσιαστικό περιεχόμενο τῆς πρόσωπο πρός πρόσωπο κοινωνίας: «Ἐρχόμεθα ἐπιθυμοῦντες νά σᾶς ἴδωμεν πρόσωπον πρός πρόσωπον καί νά σᾶς μεταφέρωμεν τήν εὐλογίαν τῆς Μητρός σας Μεγάλης Ἐκκλησίας» . «[...] Ἀλλά τό Συνέδριον εἰς τήν Ὁρθόδοξον Ἀκαδημίαν εἶναι μόνον ἡ ἀφορμή διά νά ἔλθωμεν πλησίον σας. Ἡ αἰτία εἴσθε ἐσεῖς οἱ ἴδιοι! Τά παιδιά μας! Ἡ Κρήτη ἡ ἴδια! Αὐτά μᾶς ἔφεραν πλησίον σας. Καί φέρομεν καί ἀπονέμομεν εἰς ὅλους ὅλην τήν ἀγάπην καί τήν στοργήν καί τήν εὐλογίαν τοῦ

πολυπάθου Φαναρίου, τοῦ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης διακονοῦντος τόν Χριστόν καί τό Εὐαγγέλιον πανσέπτου Ἀποστολικοῦ καί Πατριαρχικοῦ Οἰκουμενικοῦ ἡμῶν Θρόνου. [...]» , κατά τούς λόγους τοῦ Ἰδίου. Θέλοντας νά ὑπενθυμίσει σέ ὅλους καί νά ἐνισχύσει τήν ἀλήθεια αὐτή τῆς καταξίωσης τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου διά τῆς μετοχῆς του στόν τριαδικό τρόπο ζωῆς, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης Βαρθολομαῖος, Πατήρ ἡμῶν καί Δεσπότης, ἐφήρμοσε ἀπό τίς πρῶτες ἤδη ἡμέρες πού ἀνέλαβε τὰ καθήκοντά Του, τόν Συνοδικό θεσμό, καί μέ τήν εἰδική ἔννοια τοῦ ὅρου, προκειμένου τό Οἰκουμενικό Πατριαρχεῖο νά ἔρθει ἀρωγός εἰς τὰ προβλήματα τοῦ σύγχρονου ἀνθρώπου· νά ἀνταποκριθεῖ ἐν Ἀγίῳ Πνεύματι εἰς τήν μείζονα ἀποστολή του· νά ἐπιτύχει τούς στόχους του καί νά φανερώσει τό μυστήριον τῆς Ἐκκλησίας εἰς τήν σύγχρονη, ραγδαῖα μεταβαλλόμενη πραγματικότητα· πιστεύοντας ἀκράδαντα ὁ Ἰδιος ὅτι τό Συνοδικό πολίτευμα εἶναι ἡ ζωή καί ἡ φύσις τῆς Ἐκκλησίας. «Γνωρίζετε, σεβάσμιοι ἀδελφοί, ὅτι ὁ Κωνσταντινουπόλεως δέν ἔχει ἄλλας ἐπιδιώξεις καί ὑστεροβουλίας εἰ μή νά διακονήσῃ, ὡς ἐκ τῆς θέσεως καί τῆς εὐθύνης του, τῆς ἀπό τῆς κανονικῆς τάξεως καί τῆς διά τῶν αἰώνων καθαγιασθείσης πράξεως τῆς Ἐκκλησίας καθοριζομένης, νά διακονήσῃ, λέγομεν, τήν πανορθόξον ἐνότητα καί νά συντονίσῃ τήν συνεργασίαν μεταξύ τῶν κατά τόπους ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν καί αὐτῶν μέ τόν ὑπόλοιπον χριστιανικόν κόσμον» , ὡς σημειώνει κατά τήν προσφώνισή Του, εἰς τήν σύναξη τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, τόν Ἰούνιον τοῦ 2016 εἰς τήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης. Ὁ πολιός Μητροπολίτης, μάλιστα Γέρων Περγάμου Ἰωάννης Ζηζιούλας κάνει λόγο περί «ἀρχέγονης συνοδικότητος» , ἡ ὁποία ὑπῆρξε καθοριστική γιά τή διαμόρφωση τοῦ συνοδικοῦ θεσμοῦ.

Κορυφαῖο γεγονός τῆς Συνοδικῆς ἔκφρασης τῆς Ἐκκλησίας ὑπῆρξε ἡ σύγκληση τῆς Ἀγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πού πραγματοποιήθηκε στήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης, στό Κολυμπάρι Κισάμου, ἀπό 20 ἕως 25 Ἰουνίου 2016 καί ἀποτελεῖ ἀναμφίβολα καρπό ἀνύστακτης προσευχῆς καί μέριμνας, διηνεκοῦς φροντίδας καί ἁμετρων κόπων πολλῶν σεπτῶν Προκαθημένων εἰς τόν Θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἰδιαίτερως δέ τοῦ νῦν Πρωθιεράρχου Της, ὁ

Ὅποιος κλείζει φωτόμορφα τήν ἱστορική Καθέδρα τοῦ Φαναρίου.

Κατόπιν ἐμπόνων προσπαθειῶν πολλῶν ἐτῶν, και ὡς ἄριστος ἐκφραστής τοῦ Οἰκουμενικοῦ καί Συνοδικοῦ πνεύματος τῆς Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας, ὁ Πατριάρχης τῶν Συνόδων, τῆς ἐνότητος καί τῆς καταλλαγῆς τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας, προετοίμασε, μετὰ μεθοδικότητος καί ἀποτελεσματικότητος, καί, ἐν τέλει, συγκάλεσε τήν Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τόν Ἰούνιο τοῦ 2016 στις ἐγκαταστάσεις τῆς Ὁρθοδόξου Ἀκαδημίας Κρήτης, πνευματικό καθίδρυμα παγκοσμίου ἐμβελείας τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως Κισάμου & Σελίνου, τό ὁποῖο τελεῖ ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, φέρων τήν πνευματική αὐτοῦ ἀναφορά στόν Πάνσεπτο Οἰκουμενικό Θρόνο. Μέ τήν ἐμπειρία τῆς Συνοδικότητος ἀνανεώνονται καί ἐνισχύονται οἱ σχέσεις μεταξύ τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, στηρίζεται καί προάγεται ἡ ἐνότητα μέσα στούς κόλπους τῆς Ὁρθόδοξης κοινότητος, μαρτυρεῖται δέ καί ἐκφράζεται ἡ ὁμοφωνία αὐτή στό πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας σήμερα, ἀποτελώντας τήν ἀσφαλιστική δικλεῖδα γιά νά ἐπανεύρει ὁ διηρημένος ἄνθρωπος καί τό ἐσπιλωμένο ἀνθρώπινο πρόσωπο καί πάλι τόν δρόμο τῆς ἐν Χριστῷ κοινωνίας.

Ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος, ὡς διαπρύσιος κήρυκας τῆς αὐτοσυνειδησίας τοῦ Ἀποστόλου τῶν ἐθνῶν Παύλου, μέσα ἀπό τούς λόγους τοῦ δευτέρου: «οἱ πολλοί ἔν σῶμά ἐσμεν ἐν Χριστῷ, ὁ δέ καθ' εἷς ἀλλήλων μέλη», ὅχι μόνον περιοδεύει σέ ὁλόκληρη τήν Ὁρθόδοξη Οἰκουμένη, ἀλλά καί συγκαλεῖ κατὰ καιρούς Συνάξεις τῶν Ὁρθοδόξων Προκαθημένων, ἀνά τριετία δε, Συνάξεις ὅλων τῶν Ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου, στό Φανάρι. Ἦδη ἀπό τό ἔτος 2004, μέ Πατριαρχική πρωτοβουλία, διευρύνθηκε ἡ σύνθεσις τῆς Ἁγίας καί Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου μέ τή συμμετοχή σ' αὐτήν, κατὰ τά πρεσβεῖα χειροτονίας τους, ὅλων τῶν ἐν ἐνεργείᾳ Ἱεραρχῶν τοῦ Θρόνου. Διά τοῦ μέτρου αὐτοῦ καί οἱ Κρήτες Ἱεράρχες μετέχουν εἰς τήν Ἁγία καί Ἱερά Σύνοδο τοῦ Πατριαρχείου, ἐφ' ὅσον κατὰ τήν ἐπίσκεψή Του ὁ Παναγιώτατος εἰς Κρήτη, τό Νοέμβριο τοῦ ἔτους 1992, εὐρικόμενος ἐδῶ στό Ἡράκλειο, προήδρευσε στή Συνεδρία τῆς Ἱερᾶς Ἐπαρχιακῆς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης, κατὰ τήν 10η Νοεμβρίου, ὁπότε καί ἀγαθυνόμενος ἀνήγγειλε τήν ἀνύψωσι τῶν μέχρι τότε «τιμῆς ἕνεκεν» Μητροπολιτῶν Κρήτης σέ «ἐν ἐνεργείᾳ» Μητροπολίτες.

Τή συνείδησι ὅτι αὐτό πού ὀνομάζομε ὀρθόδοξη πνευματικότητα, δέν εἶναι κάτι τό ἀφηρημένο καί ὁμιχλῶδες ἢ τό ἀνέφικτο, ἀλλά ἡ καλή ἀλλοίωσις τῆς ὑπάρξεως ἀπό τήν 'βιαίαν πνοήν' τοῦ Παρακλήτου ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἡ ὁποία εἶναι θεμελιωμένη στόν Ἕνα Κύριο, στή Μία Πίστι καί στό Ἕνα Βάπτισμα. (Ἐφεσ. 4,5) καί ὅτι Ἅγιος εἶναι ὁ κατ' ἐξοχήν ἄνθρωπος, τό πρότυπο τοῦ ἀνθρωπίνου βίου στόν κόσμον πού ζοῦμε, αὐτή τήν συνείδησι ἐκφράζει περίτρανα καί ὁ φιλάγιος Πατριάρχης τοῦ

Γένους, όταν επικυρώνει διά Συνοδικῶν Πράξεων τήν «ἀδιάκοπον ζῶσαν μαρτυρίαν τῆς θρησκευτικῆς συνειδήσεως» τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ, καί περιβάλλει μέ Συνοδική εὐθύνη καί Πατριαρχικό κύρος τήν ἐπιθυμία Του γιά ἐόρτια τιμή καί λατρευτική δοξολογία πολλῶν νέων Ἀγίων. Μέσα σέ αὐτό τό πνεῦμα ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, μέ τήν Πατριαρχική καί Συνοδική Πράξη τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας τῆς 21ης Σεπτεμβρίου 2000, ἀπέκτησε πολλούς νέους Ἀγίους. «Κατατάχτηκαν στό Ἀγιολόγιο τῆς Ἐκκλησίας οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ἐκκλησίας Κρήτης πού μαρτύρησαν γά τήν Ὁρθόδοξη πίστη τους τά χρόνια 1821-1822 καί μαζί μ' αὐτούς Ἱερεῖς, Μοναχοί, Μοναχές, πρόκριτοι καί λαός. Ἔτσι ἡ Ἐκκλησία τῆς Κρήτης ἔχει πολλούς Νεομάρτυρες. Ἐχει τό προνόμιο μιά ὁλόκληρη Σύνοδος νά σφαγιάζεται καί νά μαρτυρεῖ ὅτι 'ἡμῖν ἐχαρίσθη οὐ μόνον τό εἰς Χριστόν πιστεῦειν, ἀλλά καί τό ὑπέρ αὐτοῦ πάσχειν'. (Φιλιπ. 1,29)» . Μέ ὅμοιο τρόπο συναριθμήθηκε στίς Δέλτους τοῦ ἐπισήμου Ἀγιολογίου τῆς Ἐκκλησίας μας ὁ μοναχός Νικηφόρος ὁ ἐπωνομαζόμενος Λεπρός, ἀπό τό Σηρικάρι Κισάμου, μέ τήν μέ Ἀριθ.Πρωτ. 1046/1-12-2012 Πατριαρχική καί Συνοδική Πράξη. Ἡ θεοτίμητος Κορυφή τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι γνωστό ὅτι προέβη στήν Ἀγιοκατάταξη πλειάδος ἄλλων συγχρόνων Ἀγίων, πολλῶν προερχομένων ἀπό τό Ἀγιώνυμο Ὅρος, δίδοντας ἐλπίδα καί στήριγμα στό σύγχρονο ἄνθρωπο καί διαμηνύοντας ὅτι τίποτα δέν ἀδυνατεῖ στόν πιστό, πού ἐπιποθεῖ τήν κοινωνία του μέ τόν Θεό, καθώς «Ἰησοῦς Χριστός χθές καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τούς αἰῶνας».

Ὁ εὐσεβής Κρητικός λαός εἶχε ἀκόμη μία θαυμάσια πνευματική ἐμπειρία, μέσα ἀπό τήν πανορθόδοξη προσκυνηματική πορεία τοῦ Πατριάρχου μετά τῶν Προκαθημένων Ὁροδόξων Ἐκκλησιῶν στά ἴχνη τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἑθνῶν Παύλου, τόν Ὀκτώβριο τοῦ 2008, νά ἀνατρέξει καί πάλι στά ζώπυρα τῆς πατρώας πίστεως του, νά θυμηθεῖ τήν Ἀποστολική παράδοσή του, νά ἐνσκύψει στό βάθος τοῦ χρόνου καί νά ἀνεύρει τά σπέρματα τοῦ Εὐαγγελικοῦ λόγου, ὅπως τοῦ τά ἐδίδαξαν οἱ δύο μεγάλοι Ἀπόστολοι στήν Μεγαλόνησο, ὁ Παῦλος καί ὁ Τίτος. Κατά τήν ὁμιλία Του στό Ἡράκλειο, καί πρίν μεταβεῖ στούς Καλούς Λιμένες, ὁ περιννούστατος οἰακοστροφός τῆς Ἐκκλησίας μας, ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης κ.κ.Βαρθολομαῖος τονίζει: «Ἡ ἀποστολική Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, τοῖς ἀποστολικοῖς τούτοις παραγγέλμασι στοιχοῦσα ἀπαρεγκλίτως, ἀνεπτύχθη ταχέως καί ἐλειτούργησε πάντοτε κατά τό ἀποστολικόν ὑπόδειγμα, ὡς 'γνήσιον τέκνον κατά τήν πίστιν' τοῦ πνευματικοῦ 'πατρός' αὐτῆς, τοῦ Ἀποστόλου τῶν ἔθνῶν Παύλου. Πράγματι, παρά τās ἀντιξόους συνθήκας καί τās μακράς δοκιμασίας αὐτῆς, διεφύλαξεν ἀλώβητον τήν ἀποστολικήν παρακαταθήκην τῆς πίστεως καί βιώνει αὐτήν εἰς τε τήν λειτουργικήν ἐμπειρίαν καί εἰς τήν κοινωνικήν διακονίαν τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ σώματος αὐτῆς, ὑπό τήν πνευματικήν καθοδήγησιν πεφωτισμένων ποιμένων καί λαμπρῶν κληρικῶν. Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία σεμνύνεται, διότι ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Κρήτης, ἀνήκουσα κανονικῶς εἰς τό ἀνά τήν οἰκουμένην ἐκκλησιαστικόν σῶμα

τοῦ πανσέπτου Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, τιμᾷ τήν μητρικήν μέριμναν δι' ὀλοθύμου ἀφοσιώσεως καί τιμᾶται διά τῆς οἰκουμενικῆς ἀναφορᾶς τῆς πνευματικῆς της ἀκτινοβολίας» .

Ἄξιο μνείας καί ἀναφορᾶς ἡ πρωτοβουλία τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, ἐπί τῶν ἡμερῶν τοῦ θεοδωρήτου, πράγματι, καί σοφοῦ Πρωθιεράρχου του, ὅπως πρωτοστατεῖ σέ δράσεις καί πρωτοβουλίες ἥ, τίς ἐπιστηρίζει ἀνδρεῖα, προκειμένου νά «συνεγείρη τάς συνειδήσεις τῶν λαῶν καί νά ὀδηγήσῃ τάς κυβερνήσεις των... εἰς τήν λήψιν μέτρων, τά ὁποῖα θά περιορίζουν τά αἷτια τῆς ἐπικινδύνου ταύτης καταστάσεως, τῆς ἀλλοτριώσεως τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Ὡς ὑπόδειγμα δέ συμπεριφορᾶς καί πηγὴν ἐμπνεύσεως προέτεινε τό ἥθος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τό ὁποῖον διά τῆς λειτουργικῆς ζωῆς, ἡ ὁποία καθαγιάζει τήν κτίσιν, καί τῆς ἀσκητικῆς παραδόσεως, ἡ ὁποία περιορίζει εἰς τό ἄκρως ἀναγκαῖον τάς ἀπαιτήσεις τοῦ ἀνθρώπου ἀπό τό φυσικόν του περιβάλλον, ἐπί αἰῶνας ἤδη διεμόρφωσε τήν δέουσαν στάσιν τοῦ ἀνθρώπου ἔναντι τῆς φύσεως» , ὡς σημειώνει ὁ Παναγιώτατος σέ ὁμιλία Του εἰς τήν Ἀκαδημία Ἀθηνῶν.

Ἦδη ἀπό τῆς ἐποχῆς τοῦ αἰοδίμου Πατριάρχου Δημητρίου, καθιερώθηκε ἡ 1η Σεπτεμβρίου ἐκάστου ἔτους, ὡς ἡμέρα προσευχῆς, μετὰ σχετικῆς ἀκολουθίας, γιά τήν προστασία τῆς δημιουργίας καί τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος. Πέραν τούτου, καί πρός κινητοποίηση καί τῶν λοιπῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ὁ μόλις νεοεκλεγείς στόν Οἰκουμενικό Θρόνο Πατριάρχης Βαρθολομαῖος συγκάλεσε Πανορθόδοξο Συνέδριο γιά τήν προστασία τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος στήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης, ἀπό 5 ἕως 12 Νοεμβρίου 1991, μέ τήν παρουσία καί τοῦ Πρίγκηπα Φιλίππου τοῦ Ἐδιμβούργου, ὡς Προέδρου τοῦ Ταμείου Προστασίας γιά τή φύση (WWF). Στή συνέχεια, μέ Πατριαρχική καί πάλι πρωτοβουλία, πραγματοποιεῖται στή Θεολογική Σχολή τῆς Χάλκης σειρά Οἰκολογικῶν Σεμιναρίων, ἐνῶ τό 1999 ἱδρύεται τό Οἰκολογικό Ἰνστιτούτο τῆς Χάλκης, ὡς ἐπίσης καί τό Ἰνστιτούτο Θεολογίας καί Οἰκολογίας εἰς τήν ΟΑΚ. Ὑπό τήν αἰγίδα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διοργανώνεται σειρά διεθνῶν ἐν πλῶ Συμποσίων στούς μεγαλύτερους ὑδάτινους ὄγκους τοῦ κόσμου (Μεσόγειος, Μαύρη θάλασσα, Δούναβης, Ἀδριατική, Βαλτική, Ἀμαζόνιος, Ἀρκτική, Μιισσιπιῆς), ἐνῶ ἀναπτύσσονται ἔμπρακτες πρωτοβουλίες προώθησης βιολογικῆς καλλιέργειας καί κτηνοτροφίας σέ Ἱερές Μονές καί γιά οἰκολογική δασική διαχείριση τοῦ Ἀγιωνύμου Ὅρους.

Τό πρόβλημα ἀπασχόλησε καί τήν Ἀγία καί Μεγάλη Σύνοδο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας σημειώνοντας χαρακτηριστικά στό Μήνυμά Της: «...Ἡ σημερινή οἰκολογική κρίση εἶναι προφανές ὅτι ὀφείλεται σέ πνευματικά καί ἠθικά αἷτια. Οἱ ρίζες της συνδέονται μέ τήν πλεονεξία, τήν ἀπληστία καί τόν ἐγωισμό, πού

όδηγοῦν στήν ἀλόγιστη χρήση τῶν φυσικῶν πόρων, τήν ἐπιβάρυνση τῆς ἀτμόσφαιρας μέ ζημιογόνους ρύπους καί τήν κλιματική ἀλλαγή. Ἡ χριστιανική ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος ἀπαιτεῖ μετάνοια γιά τίς καταχρήσεις, ἐγκράτεια καί ἀσκητικό ἦθος, πού ἀποτελοῦν ἀντίδοτο στήν ὑπερκατανάλωση, συγχρόνως δέ, καλλιέργεια στόν ἄνθρωπο τῆς συνειδήσεως ὅτι εἶναι ‘οἰκονόμος’, καί ὄχι κάτοχος τῆς δημιουργίας» .

Ὁ «πράσινος» Πατριάρχης, ὅπως δικαίως ἀποκαλεῖται ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος γιά τήν πρωτοπορία Του στή διάσωση τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καί τήν εὐαισθητοποίηση στίς συνέπειες τῆς κλιματικῆς ἀλλαγῆς, δέν θά μπορούσε νά μείνει ἀδιάφορος ἐνώπιον φαινομένων βίας, καταπάτησης ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ἀνισότητος, διακρίσεων, κοινωνικῆς ἀδικίας, ἀνελευθερίας καί εὐτελισμοῦ τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας. Ἐκφράζοντας τό φιλόανθρωπο καί αἰώνιο μήνυμα τῆς Ἐκκλησίας γιά τήν προώθηση τῆς ἀδελφοσύνης καί τῆς ἀλληλεγγύης, ἀγωνίζεται σθεναρῶς γιά τό σεβασμό τῆς ιερότητας τῆς ἀνθρώπινης ζωῆς ἄνευ διακρίσεων. Ἀπάντησι στήν ἀπορία δίδει ὁ ἀκαδημαϊκός καί ἀκτιβιστής γιά τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα Ἄριελ Ντόρφμαν: «Μερικῆς φορές εἶναι σωστό νά ὀνειρεύεσαι τὸ ἀδύνατο, νά ζητᾷς τὸ ἀδύνατο, νά κράζης γιά τὸ ἀδύνατο. Ὑπάρχει ἡ πιθανότητα ἡ ἱστορία νά ἀκούη. Ὑπάρχει ἡ πιθανότητα ἡ ἱστορία νά ἀπαντήσῃ» . Καί στόν Βαρθολομαῖο ἡ ἱστορία καί ἄκουσε καί ἀπάντησε, καταλήγει!

Μέσα σέ αὐτό τό πλαίσιο ἐντάσσονται καί οἱ συνεχεῖς προσπάθειες τοῦ Πατριάρχου γιά τήν συνέχιση τοῦ διεκκλησιαστικοῦ καί διαθρησκευτικοῦ διαλόγου. Μέσα ἀπό τούς διαλόγους αὐτούς ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία βηματίζει πρὸς τή συνάντηση τοῦ ἄλλου γιά νά ξεπεραστοῦν οἱ ὅποιες δυσπιστίες, νά ἐδραιωθεῖ ὁ ἀλληλοσεβασμός καί νά ἀποφευχθοῦν, στό ὄνομα τῆς ὁποίας θρησκείας, ἀκραῖες καταστάσεις καί συμπεριφορές . Πρὸς τόν σκοπὸ αὐτό, ὁ Ἡγούμενος τῆς Ὁρθοδοξίας βρέθηκε δύο φορές στήν Κρήτη, στήν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης, στό Κολυμπάρι. Τήν πρώτη φορά στίς 7 Ὀκτωβρίου 2009, γιά νά κηρύξῃ τήν ἔναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς Ὁλομέλειας τῆς Ἐπιτροπῆς «Πίστις καί Τάξις», καί στίς 3 Σεπτεμβρίου 2012, προσκεκλημένος τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν, γιά νά παρευρεθεῖ στίς ἐργασίες τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συμβουλίου. Ὁ Πατριάρχης Βαρθολομαῖος εὕρισκόμενος σέ διεθνῇ Βήματα καί Κοινοβούλια κρατῶν ἀπευθύνει ἔκκληση πρὸς τούς ἰσχυροὺς τοῦ κόσμου αὐτοῦ νά σεβαστοῦν τήν ἀξία τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου ὅπου γῆς, καί νά σταματήσουν οἱ βιαιότητες. Ἡ ἀγωνία Του αὐτή, ὅπως καί ὅλων τῶν Προκαθημένων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας πού ἔλαβαν μέρος στήν Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδο τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, δέν θά μπορούσε νά ἀπουσιάζει στά ὑπὸ συζήτηση θέματα, ὅπως ἄλλωστε διατυπώνεται ζωηρά στό Μήνυμα τῆς Συνόδου: «[...] 9) Ἀπέναντι στήν ἰσοπεδωτική καί ἀπρόσωπη ὁμογενοποίηση, ἡ ὁποία προωθεῖται μέ ποικίλους τρόπους, ἡ Ὁρθόδοξία διακηρύττει τόν σεβασμὸ στήν ἰδιοπροσωπία ἀνθρώπων καί λαῶν. Ἀντιτίθεται

στήν αὐτονόμηση τῆς οἰκονομίας ἀπὸ τίς βασικὲς ἀνάγκες τοῦ ἀνθρώπου καὶ στήν μετατροπὴ τῆς σέ αὐτοσκοπό. Ἡ πρόοδος τοῦ ἀνθρωπίνου γένους δέν συνδέεται μόνο μέ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ἢ μέ τὴν πρόοδο τῆς οἰκονομίας εἰς βάρος τῶν πνευματικῶν ἀξιῶν.¹⁰) Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία δέν ἀναμειγνύεται στήν πολιτική. Ὁ λόγος τῆς παραμένει διακριτός ἀλλὰ καὶ προφητικός, ὡς ὀφειλετική παρέμβαση ὑπὲρ τοῦ ἀνθρώπου. Τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματα βρίσκονται σήμερα στὸ κέντρο τῆς πολιτικῆς ὡς ἀπάντηση στίς σύγχρονες κοινωνικὲς καὶ πολιτικὲς κρίσεις καὶ ἀνατροπές, ἀποβλέποντας στήν προστασία τοῦ πολίτη ἀπὸ τὴν αὐθαιρεσία τοῦ κράτους. Ἡ Ἐκκλησία μας προσθέτει ἐπίσης τίς ὑποχρεώσεις καὶ εὐθύνες τῶν πολιτῶν καὶ τὴν ἀνάγκη συνεχοῦς αὐτοκριτικῆς πολιτικῶν καὶ πολιτῶν πρὸς οὐσιαστικὴ βελτίωση τῆς κοινωνίας. Καὶ κυρίως τονίζει, ὅτι τὸ ὀρθόδοξο δέον περὶ ἀνθρώπου ὑπερβαίνει τὸν ὀρίζοντα τῶν καθιερωμένων ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων, ὅτι ‘μείζων πάντων’ εἶναι ἡ ἀγάπη, ὅπως τὴν ἀποκάλυψε ὁ Χριστός καὶ τὴν βίωσαν ὅσοι πιστὰ Τὸν ἀκολούθησαν. Ἐπιμένει ἀκόμη ὅτι θεμελιῶδες δικαίωμα εἶναι καὶ ἡ προστασία τῆς θρησκευτικῆς ἐλευθερίας, δηλαδή τῆς ἐλευθερίας τῆς συνειδήσεως, τῆς πίστεως, τῆς λατρείας καὶ ὅλων τῶν ἀτομικῶν καὶ συλλογικῶν ἐκφράσεων αὐτῆς, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ δικαιώματος κάθε πιστοῦ καὶ κάθε θρησκευτικῆς κοινότητος νὰ τελοῦν ἐλεύθερα ἀπὸ κάθε κρατικὴ παρέμβαση τὰ θρησκευτικὰ τους καθήκοντα, ὡς καὶ τὸ δικαίωμα τῆς δημόσιας διδασκαλίας τῆς θρησκείας.[...] ».

Ἐκλεκτὴ συμπανηγυρίζουσα ὁμύγηρις. Τὰ ὅσα, ἐν συντομία καὶ διὰ τὴν οἰκονομία τοῦ χρόνου, ἐξετέθησαν παραπάνω, δέν ἀποτελοῦν παρά μόνο ἓνα μικρὸ – ἐλάχιστο δεῖγμα τῶν πολυσχιδῶν καὶ ἀμέτρων ἀγώνων τοῦ Πανσεβάστου ἡμῶν Πατρός καὶ Δεσπότη, Ἀρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ.κ. Βαρθολομαίου, γιὰ τὴν ἀνάδειξη τῆς σημασίας τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, καθὼς στήν προάσπιση καὶ διαφύλαξη τῆς ἱερότητος τοῦ προσώπου ἀνάλωσε τὸν ἅπαντα βίο Του. Πολύ εὖστοχα, φρονοῦμε, ὁ καθηγητὴς Δεληκωνσταντῆς καταγράφει αὐτὴ τὴν ἀλήθεια: «Ὁ Πατριάρχης δέν σιώπησε καὶ δέν σιωπᾷ ἀπέναντι στὰ φλέγοντα προβλήματα, ἀπέναντι στήν μισαλλοδοξία, τὴν ἀδικία καὶ τὴν ἀπανθρωπία τῆς βίας. Παραμένει ἄνθρωπος τῆς παράδοσης καὶ τῆς πρωτοπορίας, τῆς πράξης καὶ τοῦ λόγου, τῆς πραότητος καὶ τῆς ἀγωνιστικότητος, τῆς προσευχῆς καὶ τῆς ἀκαταπόνητης στράτευσης γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὸν κόσμον του, ἄνθρωπος ὃχι μόνον τῶν μεγάλων ὁραμάτων, ἀλλὰ καὶ τῶν ρεαλιστικῶν ἐπιλογῶν. Ξέρει νὰ ἀκούῃ, σὲ μιὰ ἐποχὴ, ὅπου ἡ ἀκοὴ εἶναι ἡ χαμένη αἴσθησι. Φυλάσσει τὸν τόπον, τὸ μαρτυρικὸ Φανάρι, ἀγιάζει τοὺς πιστοὺς, ἐμψυχώνει τὸ ποίμνιό του, μὲ ἰδιαίτερη μέριμνα γιὰ τὴν νεολαία σὲ δύσκολους καιροὺς, ὑπερασπίζεται τὰ δίκαια τῆς Ῥωμιοσύνης, ἀναλώνεται γιὰ τὴν διάσωσι τῆς χριστιανικῆς κληρονομιάς στήν Μικρὰ Ἀσία, καὶ παράλληλα ταξιδεύει στὰ πέρατα τῆς γῆς, δίνοντας τὴν καλὴ μαρτυρία τῆς ἀγάπης, τοῦ σεβασμοῦ τῆς

διαφορετικότητος καὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ πνεύματος, μὲ ἀξιοθαύμαστη ἀπήχησι. Διαλέγεται γιὰ τὴν εἰρήνη καὶ τὴν δικαιοσύνη μὲ πολιτικούς, μὲ τὴν διανόησι, μὲ ἐκπροσώπους τῆς κοινωνίας τῶν πολιτῶν, συζητᾷ μὲ τοὺς νέους καὶ τοὺς καθημερινοὺς ἀνθρώπους γιὰ τὴν ἀλληλεγγύη μὲ τὸν συνάνθρωπο καὶ γιὰ τὴν προστασία τοῦ περιβάλλοντος».

Ἡμέρα μνήμης καὶ εὐχαριστίας λοιπόν ἡ σημερινή. Ἡμέρα προσευχῆς καὶ δοξολογίας. Ταπεινά καὶ καρδιακά συνενώνουμε τίς εὐχές καὶ τίς προσευχές μας, μετὰ πάντων ὑμῶν ὅπως Κύριος ὁ Θεός, διὰ πρεσβειῶν τοῦ Ἁγίου Ἀποστόλου Τίτου, πρώτου Ἐπισκόπου Κρήτης, χαρίζει υἱεὶαν ἀκλινῇ εἰς τὸν Θεοπρόβλητο Πρωθιεράρχη τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁρθοδοξίας, δύναμη κραταιά, σοφία θεόπνευστη, κρίση διαυγῇ καὶ θάρρος ἀπαράμιλλο, ὥστε νὰ πρωτοστατεῖ εἰς τὸν μαρτυρικό, πλήν ἔκπαγλο, Θρόνο τοῦ Φαναρίου· νὰ αἵρῃ τὸν σταυρὸ τῆς Πατριαρχείας Του, τὸν σταυρὸ τῆς Ῥωμηοσύνης· νὰ ἐμπνέει τὸν σύγχρονο ἄνθρωπο, νὰ ἐξακολουθεῖ νὰ πηδαλιουχεῖ, ἐπὶ μακρόν, τό σκάφος τῆς Ἐκκλησίας καὶ νὰ σκέπει ὑπὸ τίς πτέρυγες Του τίς τιμημένες Ἐκκλησιαστικές ὑπ' Αὐτόν Ἐπαρχίες τοῦ ἀνά τὸν κόσμον Οἰκουμενικοῦ Θρόνου. Κατακλείομε τὸν ἀπέριτο ἀλλὰ καρδιακό αὐτό λόγο μας, ἀντιδωροῦντες σεβαστικά καὶ εὐχαριστιακά εἰς τὸν Πατριάρχη μας διὰ τὴν Πατρική Του μέριμνα, στοργή καὶ φροντίδα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Κρήτης, μέ τὴν μαντινάδα πού ὁ Σύλλογος Ριζιτῶν «Η ΚΙΣΑΜΟΣ» τοῦ ἀφιέρωσε σέ πρόσφατη ἐπετειακὴ ἐκδήλωση πρὸς τιμὴν Του, εἰς τὴν Ὁρθόδοξο Ἀκαδημία Κρήτης.

Πνευματικέ μας Ἀρχηγέ στὸν Ἅγιο το θρόνον
ἀπὸ τὴν Κρήτη εὐχόμαστε νὰ μὴν σέ φθείρει ὁ χρόνος !».